

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. Z. Č.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. Petrom Hríbom, advokátom, v Bratislave, Búdkova 26, proti žalovanému **Stavebné bytové družstvo občanov so sídlom v Pezinku**, Na Bielenisku 4, Pezinok, o **1 472,98 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 4 C 400/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2012 sp.zn. 15 Co 161/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok rozsudkom z 11. februára 2010 č.k. 4 C 400/2008-162 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplata 1 472,98 € (44 375 Sk) s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobkyni súd prvého stupňa uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania 88,23 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný uzavrel 27. septembra 1997 so žalobkyňou a jej manželom Ing. V. Č. dohodu o odovzdaní a prevzatí bytu, na základe ktorej sa žalobkyňa s manželom stali spoločnými užívateľmi družstevného bytu č. X nachádzajúceho sa na N. Manželstvo žalobkyne a jej manžela bolo v roku 2001 právoplatne rozvedené a výlučnou nájomníčkou predmetného bytu a členkou bytového družstva sa stala žalobkyňa. Zmluvou z 27. septembra 2005 žalobkyňa previedla práva a povinnosti spojené s členstvom v bytovom družstve na M. N. a I. N. a táto zmluva bola žalovanému predložená dňa 28. septembra 2005. V súvislosti s prevodom členských práv a povinností sa žalobkyňa dohodou uzavretou so žalovaným dňa 26. októbra 2004 zaviazala zaplatiť žalovanému nedoplatok na úhradách za služby spojené s užívaním predmetného bytu vo výške 25 600 Sk do 30. júna 2005. Dňa 5. septembra 2005 žalobkyňa zaplatila žalovanému 25 600 Sk a dňa 27. septembra

2005 mu zaplatila penále 11 446 Sk. Žalobkyňa v konaní tvrdila, že žalovaný nesprávne vypočítal spotrebu vody za rok 2002 a keďže ona mu cenu nesprávne vypočítanej spotreby vody zaplatila, žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. V konaní mal súd preukázané, že v januári 2003, keď sa vykonával odpočet spotreby vody za rok 2002, žalobkyňa nebola v byte zastihnutá a napriek výzve ani sama nevykonala odpočet podľa meračov. Preto žalovaný pri stanovení spotreby vody za rok 2002 postupoval podľa vnútro družstevnej smernice „Princípy rozúčtovania spotreby vody s pripomienkami“, ktorú schválilo zhromaždenie delegátov dňa 28. novembra 2002. Podľa tejto smernice sa pre byty bez meradiel a pre neprístupné byty stanovilo množstvo spotrebovanej studenej vody na osobu a na rok 31 m³a spotreba studenej vody na prípravu teplej vody na osobu a na rok 25 m³. V januári 2004 žalovaný vykonal odpočet spotreby vody podľa meračov v byte žalobkyne. Spotrebu vody za rok 2003 potom vypočítal tak, že od celkovej nameranej spotreby vody za roky 2002 a 2003 odpočítal spotrebu za rok 2002 stanovenú podľa smernice. Žalobkyňa porovnala údaje o spotrebe vody za roky 2002 a 2003 a porovnala ich s rokmi 2001 a 2004 dospela k záveru že spotreba vody v rokoch 2002 a 2003 bola nepomerne vyššia než v rokoch 2001 a 2004 a že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Súd prvého stupňa mal za to, že žalobkyňa nepreukázala, že žalovaný na jej úkor získal bezdôvodné obohatenie vo výške žalovanej sumy. K sume 1 472.98 eur (44 375. Sk) dospela žalobkyňa na základe vlastných výpočtov, správnosť ktorých nebola v konaní preukázaná. Keďže žalobkyňa v čase vykonávania odpočtu spotreby vody za rok 2002 nesprístupnila vodomere, a ani sama nedodala informácie o načítanom stave na vodomere, čím porušila smernicu o spôsobe účtovania spotreby studenej a teplej vody, žalovaný postupoval správne, keď spotrebu vody stanovil podľa smernice „Princípy rozúčtovania spotreby vody.“ S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 23. apríla 2012 sp.zn. 15 Co 161/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Stotožnil sa so závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, že žalobkyňa nesprístupnila byt na odpočet spotreby vody podľa meračov v jej byte za rok 2002 a ani odpočet spotreby vody nevykonala sama a neodovzdala žalovanému údaje získané z meračov. Tvrdenie, že odpočet stavu meračov odovzdala zamestnankyni žalovaného, v konaní ničím nepreukázala a zostalo teda iba v rovine jej tvrdenia. Nemožno preto vytýkať žalovanému, že spotrebu vody za rok 2002 určil podľa

vnútro družstevnej smernice „Princípy rozúčtovania spotreby vody“. Táto smernica nie je právnym úkonom v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka a preto nemožno uvažovať o jej neplatnosti v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa síce v odvolaní poukazovala na to, že žalovaný mal pri vyúčtovaní spotreby vody striktne vychádzať z odpočtov na meradlách, ale nedala odpoveď na otázku, ako to mal žalovaný urobiť, keď merače vo svojom byte žalobkyňa nespřístupnila na vykonanie odpočtu spotreby vody. Za správny považoval odvolací súd i záver súdu prvého stupňa, že žalobkyňa pri výpočte výšky bezdôvodného obohatenia vychádzala iba z vlastných výpočtov, keď porovnávala spotrebu vody v rokoch 2002 a 2003 rokmi 2001 a 2004 a na základe tohto porovnania dospela k záveru, že spotreba vody rokoch 2002 a 2003 bola príliš vysoká. Žalobkyňa síce vychádzala z reálnych čísiel pokiaľ išlo o spotrebu vody za roky 2001 a 2004, ale bez akéhokoľvek podkladu sa domnievala, že spotrebu vody na takejto úrovni mala aj v rokoch 2002 a 2003.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, ktorá ho žiadala zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnila s poukazom na § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. Vytýkala odvolaciemu súdu že v odôvodnení svojho rozhodnutia nesprávne a nepravdivo opísal skutkový stav veci, čo nasvedčuje nedostatočnému oboznámeniu sa s vecou alebo nepochopeniu podstaty sporu. V súdnom spise boli založené doklady, ktoré preukazovali odpočet spotreby vody za roky 2002 a 2003. Žalobkyňa pritom v priebehu konania vyjadrila jasne svoj názor, ako mal žalobca postupovať pri odpočte spotreby. Namietala ďalej i to, že sa odvolací súd nevysporiadal s jej námietkami ohľadom interného predpisu družstva a odôvodnenie jeho rozhodnutia je nedostatočné. V tomto smere citovala i právnu vetu z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 92/1996. Poukázala na to, že napriek tomu, že odvolací súd vyriekol právny názor na odvolacom pojednávaní a rozhodol o potrebe doplnenia dokazovania, na ďalšom pojednávaní zmenil tento názor a rozhodol vo veci. Napokon uviedla, že vec bola pridelená senátu odvolacieho súdu v zložení JUDr. Kuchtová, JUDr. Břoušková a Mgr. Pekarčíková, avšak vo veci pojednával a rozhodol senát v inom zložení, čím podľa názoru žalobkyne bolo konanie zaťažené vadou podľa § 237 písm. g/ O s.p.

K dovolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý žiadal dovolanie zamietnuť. Uviedol, že súdy správne dospeli k záveru, že zo strany žalovaného nedošlo k bezdôvodnému

obohateniu, ako sa domáhala žalobkyňa. Mal za to, že oba sudy konali v súlade s ustanoveniami O.s.p. a z ich strany neprišlo k obmedzeniu práv účastníkov konania.

Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktnie dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

Dovoláním žalobkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (vid' napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej

praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Podľa názoru žalobkyne jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Pokiaľ žalobkyňa argumentuje údajnými nesprávnosťami, ku ktorým podľa jej názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (vid' viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237

ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobkyňa v dovolaní zreteľne namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Pokiaľ žalobkyňa v súvislosti so svojím tvrdením o závažnej procesnej vade uvedenej v § 237. f/ O.s.p. (v znení do 31. decembra 2014) poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 92/1996 [vychádzajúce z názoru, že účastníkovi konania, ktorý bol pre nesprávny právny názor súdu ohľadne podstatnej skutočnosti, dôležitej pre posúdenie veci, vylúčený z realizácie svojich procesných práv (napríklad navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim), bola odňatá možnosť konať pred ním – viď tiež ZSP č. 4/1997], dovolací súd uvádza, že označené rozhodnutie bolo prijaté v zásadne odlišnom skutkovom a právnom rámci a reagovalo na tú skutočnosť, že súdy si vôbec neozrejmili, čo bolo predmetom konania, čo účastníci navrhovali a akým smerom malo byť zamerané dokazovanie; v prejednávanej veci bolo však zrejmé, čo je predmetom konania, čoho sa účastníci domáhajú, čo uvádzajú na podporu svojich tvrdení a aké dôkazy navrhujú vykonať na preukázanie nimi uvádzaných skutočností.

K tej časti dovolania, v ktorej žalobkyňa uviedla, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nevysporiadal s právnymi názormi žalobkyne, majúci zrejme za to, že rozhodnutie súdu nie je nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bude publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety – dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Napokon, na záver tejto časti odôvodnenia, treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

Žalobkyňa poukázala v dôvodoch svojho dovolania i na existencii tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd preto uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy prípadne aj došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ale ani o procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p.

Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne ho ale možno uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Takáto vada sama o sebe (i keby k nej skutočne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá.

Naostatok žalobkyňa vytýkala odvolaciemu súdu, že zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. g/ O. s.p. (v znení do 31. decembra 2014)

V ustanovení § 237 písm. g/ O.s.p. sú uvedené dva rovnocenné dôvody, ktoré aj samostatne zakladajú procesnú vadu významnú podľa tohto ustanovenia. Týmito dôvodmi sú: a/ rozhodovanie vylúčeným sudcom, b/ rozhodovanie súdom nesprávne obsadeným.

Nesprávne obsadeným súdom (§ 237 písm. g/ O.s.p.) je súd, ktorý nie je obsadený v súlade s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má určitú vec prejednať a o nej rozhodnúť. Súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca (porovnaj tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. novembra 2008, sp.zn. II. ÚS 136/08). Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov priamo súvisí príslušnosť súdu na rozhodovanie o veci upravená Občianskym súdnym poriadkom. Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný.

Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. Zákonným sudcom je v prípade samosudcu ten sudca, ktorý je právnymi predpismi (vrátane predpisov vnútornej povahy, ako napr. rozvrhom práce v zmysle § 50 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) určený tú – ktorú vec prejednať a rozhodnúť; ak má niektorú vec prejednať a rozhodnúť senát príslušného súdu, sú zákonnými sudcami všetci členovia toho senátu, ktorý je rozvrhom práce určený túto vec prejednať a rozhodnúť (viď tiež § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). V danom prípade dospel dovolací súd k záveru, že v konaní nerozhodoval nesprávne obsadený odvolací súd (Krajský súd v Bratislave).

Dovolací súd šetrením zistil, že predmetná vec napadla na odvolací súd dňa 29. apríla 2010 a bola zapísaná do oddelenia 15 Co. Toto oddelenie pracovalo v zložení JUDr. Darina Kuchtová (predsedníčka senátu), JUDr. Ľubica Břoušková (členka senátu) a JUDr. Soňa Pekarčíková (členka senátu). Dodatkom č. 13 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave

na rok 2011 bolo súdne oddelenie 15 Co zrušené a nevybavené veci z tohto oddelenia boli náhodným výberom podľa stavu k 31. augustu 2011 pridelené v pomere 2 do súdneho oddelenia 6 Co a v pomere 8 do súdneho oddelenia 16 Co. Predmetná vec sp.zn. 15 Co 161/2010 bola takto náhodným výberom pridelená do súdneho oddelenia 6 Co, ktoré v tom čase pracovalo v zložení JUDr. Martin Murgaš (predseda senátu), JUDr. Alena Svetlovská (členka senátu) a JUDr. Roman Bolebruch (člen senátu). Z uvedeného je zrejmé, že vec prejednal a rozhodol zákonný senát odvolacieho súdu, ktorému vec bola v súlade s rozvrhom práce pridelená.

Keďže prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd odmietol jej dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ani opodstatnenosťou tých dovolacích námietok, ktorými dovolateľka spochybňovala správnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2015

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová